

Kilpirauhasmetastaasien gammakuvaus, ablaatiohoitoannoksella

Sinulle on varattu aika kilpirauhasyövän radiojodihoitoon ja kilpirauhasmetastaasien gammakuvaukseen.

Varaa eristykseen aikaa 1- 3 vuorokautta. Kuvaus tehdään 7 vuorokauden kuluttua radiojodin antamisesta, varaa kuvaukseen aikaa noin yksi tunti.

Tutkimukseen valmistautuminen

Ravintoainesuositus: 2 viikkoa ennen hoitoa pyri välttämään jodia sisältäviä valmisteita ja ruoka-aineita, kuten sushia, merikalaa, runsasta maitotuotteiden (yli 5 dl/vrk), kananmunien ja jodipitoisen suolan käyttöä, merilevä- ja monivitamiinivalmisteita, yskänlääkettä sekä antiseptisiä aineita (esim. Betadine). Suositeltavia ruoka-aineita ovat liha, peruna, riisi, pasta, puuro, vihannekset, marjat, hedelmät ja kasvikset.

Radiojodin antopäivänä pitää olla syömättä ja juomatta 2 tuntia ennen tutkimuskapselin antamista sekä 2 tuntia sen jälkeen. Kuvauspäivänä saat syödä ja juoda normaalisti.

Hoitava lääkäri päättää ja antaa ohjeet tarvittavista lääketauoista. Jos sinulle annetaan radiojodihoito Thyrogen-stimulaatiossa, ota kilpirauhaslääkteesi normaalisti. Thyrogen stimulaatio annetaan radiojodihoitoa edeltävänä kahtena vuorokautena.

Hoitoa ei yleensä anneta raskaana oleville naisille eikä imetyksen aikana. Ennen Thyrogen -stimulaatiota tehdään raskaustesti. Jos epäilet

olevasi raskaana, ilmoita siitä henkilökunnalle ennen radiojodin antamista. Raskaaksi tulemista tai lapsen siirtämistä olisi lykättävä vähintään kuuden kuukauden päähän hoidon antamisesta, koska säteily saattaa vaikuttaa sukusoluihin (sekä siittiöihin että munasoluihin) sekä vahingoittaa mahdollista sikiötä.

Röntgenvarjoaineet sisältävät jodia ja vaikuttavat radiojodin imeytymiseen useamman kuukauden ajan varjoainetutkimuksen jälkeen. Ota yhteyttä isotooppiyksikköön, jos olet käynyt varjoainetutkimuksessa viimeisen puolen vuoden aikana.

Eristys

Radiojodihoitoon aiheuttaman säteilyn vuoksi olet eristyshuoneessa 1-3 vuorokautta. Omat vaatteet pitää vaihtaa sairaalavaatteisiin. Eristyksen aikana on huoneessa oltava yksin. Huoneesta ei saa poistua eivätkä vierailut ole sallittuja. Kommunikointi hoitohenkilökunnan kanssa tapahtuu älylaitteella. Tarvittavat hoitotarvikkeet, lääkkeet ja potilasruoka annetaan huoneessa olevan läpiantokaapin kautta. Hoidon aikana käytettävät astiat ovat kertakäyttöisiä ja huoneessa on roskille oma jätelaatikko.

Voit halutessasi käydä tutustumassa päivystysosastoon ja isotooppiyksikköön etukäteen.

Mikäli tupakoit, suosittelemme nikotiinilaastarin tai – purukumin käytön aloittamista jo kotona, koska osastolla ei saa tupakoida.

Hoitopäivänä saavu suoraan päivystysosastolle pohjakerrokseen. Vuodeosaston hoitaja opastaa sinua hoitoon liittyvissä käytännön asioissa. Tämän jälkeen isotooppiosaston fyysikko antaa sinulle radiojodihoitokapselin nie-laistavaksi veden kanssa. Kapselin antamisen jälkeen huoneeseen ei saa tulla ilman erityistä syytä.

Eristyshoito alkaa yleensä perjantaina kestäen 1-3 vuorokautta. Voit ottaa osastolle mukaasi ajanvietettä esim. lukemista, dvd-levyjä tai käsitöitä. Eristyshuoneessa käytettävissäsi on televisio, CD-kasettiradio, DVD-laite sekä puhelin. Ohjeet puhelimesta soittamisesta saatte osastolta. Omaa kännykkää saa myös käyttää.

Hoidon toteuttamisen edellytyksenä on oma-toimisuus. Huolehdi itse päivittäisistä toimista, esimerkiksi vuoteen sijaamisesta. Suihkussa voit käydä vasta eristyksen päätyttyä, alapesu bideesuihkulla on sallittua eristyksen aikana.

Kun asioit wc:ssä, huuhto istuin runsaalla vedellä 2-3 kertaa käytön jälkeen. WC-käynnin yhteydessä tulee käyttää kertakäyttökäsineitä. Kätet pestään huolellisesti wc-käynnin jälkeen. Lattialle joutuneen virtsan puhdistamisesta neuvotaan erikseen. Radiojodi erittyy pääasiassa virtsaan, mutta myös ulosteeseen ja sylkeen. Tämä vuoksi kohtuullinen juominen, säännöllinen vatsan toiminta sekä syljen erityksen lisääminen esim. purukumia pureskelemalla, kirpeillä makeisilla (voit ottaa mukaan) tai happamalla mehulla on suositeltua.

Mikäli oksennat kahden tunnin kuluessa radiojodin antamisesta, ole yhteydessä eristysosaston henkilökuntaan. Oksennus tulee siivota nitriliikäsineillä. Myös muita eritteitä kuten, kuten virtsaa sisältäviä vaippoja tms. tulee

käsitellä varovaisuudella ja nitriliikäsineitä käyttäen.

Imettävien äitien on lopetettava imettäminen tutkimusaineen antamisen jälkeen.

Radiojodihoitoon liittyvät sivuvaikutukset ovat yleensä harvinaisia. Lievimmillään kaulalla voi tuntua kuumotusta tai kipua, etovaa oloa voi esiintyä, harvoin varsinaista pahoinvointia. Myös kaulaturvotusta ja hengenahdistusta voi esiintyä. Sinulle opastetaan päivystysosastolle saapuessasi kylmäpakkauksen ja lisähapen käyttö. Oireista tulee kertoa hoitajille, joihin olet eristyksen aikana yhteydessä älylaitteen välityksellä. Tarvittaessa saat oireita lievittäviä lääkkeitä.

Jäljellä olevan säteilyn määrää mitataan säteilymittarilla. Kun säteilyn määrä on laskenut sovittuun rajaan, pääset kotiin. Kotiutumisen yhteydessä saat ajan gammakuvaukseen isotooppiyksikköön.

Radioaktiivisuus ei ole vielä kotiutuessasi täysin hävinnyt kehostasi. Noudata tässä ohjeessa olevia säteilysuojeluohjeita.

Tutkimus

Radiojodihoidon tarkoituksena on paikallisesti säteilyn avulla hävittää kilpirauhaskudosta tai kilpirauhassyöpäkudosta. Hoitavana aineena käytetään radioaktiivista jodia (I-131), joka hakeutuu kilpirauhaseen. Kilpirauhassa jodi lähettää lyhyen kantaman beetasäteilyä, joka paikallisesti muutaman millimetrin säteellä tuhoaa kilpirauhas- tai kilpirauhassyöpäkudosta. Jodi lähettää myös gammasäteilyä, josta aiheutuu säteilyriski muilla ihmisille.

Hoito annetaan kapselina, joka niellään veden kanssa. Hoitotapahtumaan kuluu noin viisi-toista minuuttia. Kilpirauhaseen sitoutumaton radioaktiivinen jodi poistuu elimistöstä pääosin erittymällä virtsan mukana.

Kilpirauhasmetastaasien gammakuvauksen tarkoituksena on radiojodihoidon tehon arviointi, kilpirauhasyövän levinneisyyden tutkiminen tai radiojodihoitoa keräävien paikallisesti uusiutuvien syöpäpesäkkeiden, imusolmuke- tai etäpesäkkeiden löytyminen.

Kuvaus tapahtuu makuuasennossa. Kuvaus on kivuton.

Tutkimuksen jälkeen

Juo runsaasti nestettä ja tyhjennä virtsarakko tavallista useammin 2 – 3 päivän ajan radiojodin antamisen jälkeen säteilyrasituksen pienentämiseksi. Virtsaan erittyvän radioaktiivisuuden vuoksi pese kätesi huolellisesti ja kuivaa ne mieluiten kertakäyttöpyyhkeeseen.

NOUDATA SEURAAVIA OHJEITA ERISTYKSEN JÄLKEEN, jotta ihmiset joiden kanssa olet tekemisissä, eivät altistuisi ylimääräiselle säteilylle:

Kanssakäyminen lasten ja raskaana olevien naisten kanssa

Ensimmäisten 12 päivän ajan suositellaan, että oleskelet korkeintaan 30 minuuttia päivässä alle kouluikäisten lasten ja raskaana olevien naisten lähellä (alle 2 metriä). Tämä koskee myös lasten sylissä pitämistä. Tänä aikana olisi hyvä, jos joku muu hoitaisi alle 2-vuotiaita sylilapsia.

Jos se ei ole mahdollista, rajoita lähietäisyydellä oloaika mahdollisimman lyhyeksi.

Seuraavien 2 viikon ajan (päivät 13–26) suositellaan, että oleskelet korkeintaan 3 tuntia päivässä raskaana olevien naisten tai alle kouluikäisten lasten lähellä (alle 2 metriä) saman ihmisen kanssa useiden tuntien ajaksi.

Sosiaaliset tilanteet

Pyri välttämään 2-3 päivän ajan sosiaalisia tilanteita (työpaikka, liikennevälineet, elokuvat, teatteri, vierailut yms.), joissa joudut läheiseen kanssa käymiseen (alle 2 metriä) saman ihmisen kanssa useiden tuntien ajaksi.

Jos joudut ensimmäisen viikon aikana odottamatta sairaalahoitoon, ilmoita saamastasi hoidosta hoitavalle lääkärille.

Aikuisen kanssa samassa sängyssä nukkumista on hyvä välttää 4 päivän ajan kotiutumisen. Tämä koskee vain alle 60-vuotiaita.

Töihin meno

Lastenhoitoalalla työskentelevät voivat tarvita sairaalomaan, jonka tarpeen arvioi hoitoon lähettävä lääkäri tai tarvittaessa isotooppiosaston lääkäri, ja antaa tarvittavan todistuksen.

Matkustaminen kotiin sairaalasta

Kotimatalla voit käyttää yleistä kulkuneuvoa, jos matka-aika on alle tunnin.

Matkustaminen ulkomaille

Tulliasemilla on käytössä radioaktiivisuus mittarit. Säilytä hoidon yhteydessä saamasi englanninkielinen todistus sinulle annettusta hoidosta mahdollista ulkomaanmatkaa tai sairaalahoitoa varten. Poikkeus: Venäjä ei päästä maahan säteileviä potilaita edes todistuksen kanssa, ennen kuin hoidosta on kulunut 2 viikkoa.

Potilasohje
HUS Kuvantaminen
Isotooppilääketiede

www.tutkimukseen.fi

Ota huomioon

Ota mukaasi Kela- tai henkilökortti.

Vastauksen tutkimuksesta saat hoitavalta lääkäriltäsi. Ota yhteyttä hoitavaan yksikköön, mikäli sinulla ei ole tiedossa vastaanotto- tai soittoaikaa.

Jos et pääse tulemaan sinulle varattuna aikana, ilmoita siitä mahdollisimman pian tutkimuspaikkaasi. Peruuttamatta jääneestä ajanvarauksesta perimme sinulta maksun.

Yhteystiedot:

Syöpätautien poliklinikka p. 020 633 6028

Päivystysosasto p. 020 633 6072

Isotooppiyksikkö p. 020 633 2763